

DET STATISTISKA REGISTRETS FRAMSTÄLLNING OCH KVALITET

Registret över totalbefolkningen (RTB)

Här beskrivs samtliga registervarianter som ingår i Registret över totalbefolkningen (RTB)

Produktkod

BE0102

Referenstid

Helåret 2022 samt 2022-12-31

Innehåll

Det statistiska registrets framställning	4
F1 Det statistiska registrets sammanhang	4
F2 Utformning av framställningen	4
F2.1 Det statistiska registrets innehåll i stora drag	4
F2.2 Datakällor	5
F2.3 Tidsaspekter	5
F2.4 Insamlingsförfarande	5
F2.4.1 Datainsamlingsmetoder och leverantörer	5
F2.4.2 Mätning	6
F2.4.3 Brister i leveranser	7
F2.5 Bearbetningar med granskning	7
F2.5.1 Kodning	7
F2.5.2 Dubblettkontroller	7
F2.5.3 Rimlighetskontroller	7
F2.5.4 Imputeringar	8
F2.5.5 Modellbaserade beräkningar	8
F2.5.6 Jämförelser med andra register och datakällor	9
F3 Genomförande	9
F3.1 Kvantitativ information	9
F3.2 Avvikelser från utformningen	11
Det statistiska registrets kvalitet	11
K1 Relevans	11
K1.1 Ändamål och informationsbehov	11
K1.1.1 Registrets ändamål	11
K1.1.2 Registeranvändares informationsbehov	11
K1.2 Registrets innehåll	11
K1.2.1 Objekt och population	12
K1.2.2 Variabler	14
K1.2.3 Referenstider	15
K2 Tillförlitlighet	15
K2.1 Tillförlitlighet totalt	15
K2.2 Osäkerhetskällor	15
K2.2.1 Täckning	15
K2.2.2 Mätning	18
K2.2.3 Bortfall	20
K2.2.4 Bearbetningar	20
K2.2.5 Modellantaganden	21
K2.3 Preliminärt register jämfört med slutligt	21
K3 Aktualitet och punktlighet	21
K3.1 Framställningstid	21
K3.2 Frekvens	21
K3.3 Punktlighet	21

K4	Tillgänglighet och tydlighet.....	22
K4.1	Tillgång till registret	22
K4.2	Informationsspridning	22
K4.3	Dokumentation	22
K5	Jämförbarhet och sammanvändbarhet	22
K5.1	Jämförbarhet över tid	22
K5.2	Sammanvändbarhet med andra register.....	25
Allmänna uppgifter	26	
U1	Sekretess och personuppgiftsbehandling.....	26
U2	Bevarande och gallring	26
U3	Uppgiftsskyldighet.....	26
U4	EU-reglering och internationell rapportering.....	26
U5	Historik	26
U6	Kontaktuppgifter	28

Det statistiska registrets framställning

F1 Det statistiska registrets sammanhang

SCB:s registersystem består av tre sfärer som har ett basregister var. Basregister utgör en grund för samordningen i systemet. Registret över totalbefolkningen (RTB) är basregistret för individsfären i SCB:s registersystem. RTB innehåller uppgifter som är av central betydelse för information om Sveriges befolkning. RTB omfattar ett flertal register som är grunden för den officiella befolknings- och hushållsstatistiken samt annan registerbaserad statistik. Förutom statistikändamålet används RTB som ram för statistiska undersökningar, i skattningsförfaranden och i uppdragsverksamheten.

RTB uppdateras löpande. I detta dokument beskrivs de registervarianter som innehåller personer folkbokförda den 31 december 2022 samt demografiska händelser under 2022.

F2 Utformning av framställningen

F2.1 Det statistiska registrets innehåll i stora drag

RTB är ett system av statistiska register som består av flera olika registervarianter där respektive objektmängd redovisas nedan.

Befolkningen 31 december

Avser de personer som var folkbokförda i Sverige vid den aktuella tidpunkten.

Familjer 31 december

Avser de familjer som var folkbokförda i Sverige vid den aktuella tidpunkten. Familjer härleds från den folkbokförda befolkningen och avser den eller de personer som är folkbokförda på samma fastighet och har en koppling mellan varandra, antingen mellan föräldrar-barn eller mellan makar.

Hushåll 31 december

Avser de hushåll som fanns i Sverige vid den aktuella tidpunkten. Med hushåll (bostadshushåll) avses här den eller de personer som var folkbokförda i samma lägenhet.

Civilståndsändringar

Avser folkbokförda personer som en eller flera gånger under året har ändrat civilstånd.

Döda

Avser folkbokförda personer som har avlidit under året.

Dödfödda

Avser folkbokförda mödrar som under året fött ett dödfött barn. Med dödfött barn avses barn som avlidit efter utgången av tjugoandra havandeskapsveckan.

Födda

Avser levande födda barn som under året föddes i Sverige och folkbokfördes. Ett nyfött barn, som fötts i Sverige, folkbokförs där modern var folkbokförd vid nedkomsten. Om modern inte var folkbokförd, folkbokförs barnet om fadern var folkbokförd och vårdnadshavare.

Inrikes flyttningar

Avser folkbokförda personer som en eller flera gånger under året har flyttat inom landet.

Invandrade

Avser personer som en eller flera gånger under året flyttat till Sverige och folkbokförts. För att bli registrerad ska man ha för avsikt att stanna i Sverige minst ett år och i övrigt uppfylla kraven för att bli folkbokförd.

Medborgarskapsändringar

Avser folkbokförda personer som en eller flera gånger under året har ändrat medborgarskap.

Utvandrade

Avser folkbokförda personer som en eller flera gånger under året har utvandrat från Sverige. För att bli avregistrerad ska man ha för avsikt att bosätta sig utomlands minst ett år och i övrigt uppfylla kraven för att bli avregistrerad.

F2.2 Datakällor

RTB baseras på administrativa folkbokföringsuppgifter från Skatteverket. Dessa uppgifter utgår från personer som är folkbokförda i Sverige och i dessa uppgifter finns information om lägenhet och familjerelationer vilket gör det möjligt att härleda objekttyper som familj och hushåll.

Ytterligare uppgifter för att komplettera data från Skatteverket hämtas från SCB:s fastighetsregister. Objekttyperna som används är lägenhet, adress och fastighet. I granskningen av regionala indelningar samt fastighets- och lägenhetsidentiteter jämförs uppgifterna i RTB med SCB:s fastighetsregister. Om värdena skiljer sig åt används fastighetsregistrets uppgifter.

Folkbokföringsuppgifter från Skatteverket och SCB:s fastighetsregister bearbetas till de registervarianter som beskrivits ovan som består av objekttyperna individ, familj eller hushåll.

F2.3 Tidsaspekter

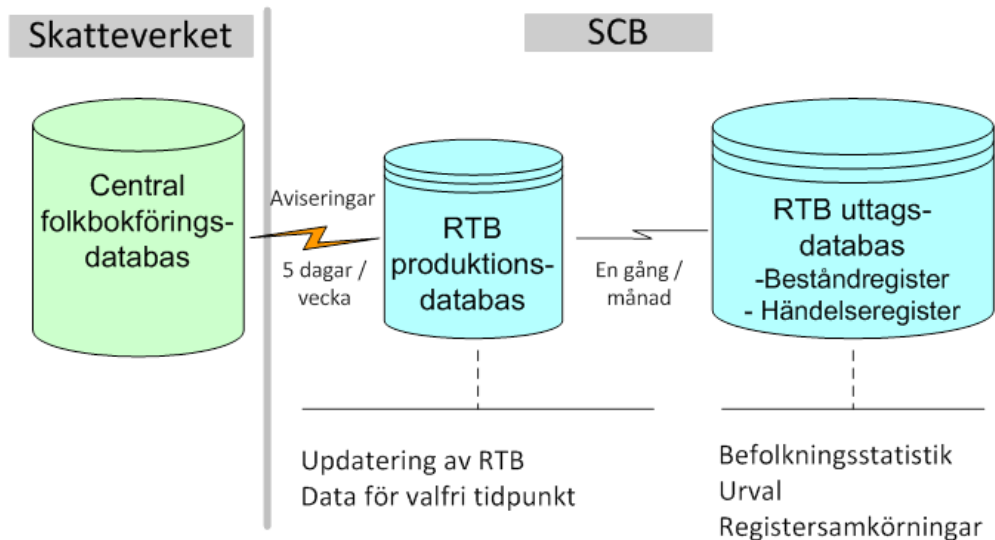
RTB:s årsversioner av registren framställs en gång per år i början av februari året efter referensåret. Skatteverket levererar data om förändringar i folkbokföringsregistret fem gånger i veckan till RTB. En avvägning mellan aktualitet och täckning har lett till att årsversionernas bryttidpunkt för data från Skatteverket är satt till 31 januari året efter referensåret. Samma bryttidpunkt gäller även för uppgifter från SCB:s fastighetsregister. Data som inkommer efter bryttidpunkten ingår inte i registerframställningen.

F2.4 Insamlingsförfarande

F2.4.1 Datainsamlingsmetoder och leverantörer

Skatteverkets folkbokföringsverksamhet styrs av folkbokföringslagen (1991:481), folkbokföringsförordningen (1991:749), lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet samt förordningen (2001:589) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet.

Ett av folkbokföringens huvudsyfte är att behandla och tillhandahålla grundläggande information om en persons bosättning, identitet, familj och andra förhållanden så att olika samhällsfunktioner får ett korrekt underlag för beslut och åtgärder. Därför har man utvecklat ett gemensamt aviseringssystem, kallat Navet, där alla myndigheter kan hämta folkbokföringsuppgifter elektroniskt på ett säkert sätt. SCB får uppgifter från Navet fem gånger i veckan från Skatteverket vilket innebär att dagen efter att de registrerat en uppgift så kommer den in till SCB, se bild nedan.

Hur insamlingen sker hos Lantmäteriet till SCB:s fastighetsregister dokumenteras av ansvariga för den registerprodukten.

F2.4.2 Mätning

Primärt är det respektive myndighet som samlar in och registrerar uppgifterna för administrativa syften. Eftersom informationen samlas in för administrativa syften är det också myndigheternas register och administrativa system som styr vad och hur det samlas in.

Informationen från Skatteverket baseras på en mängd underlag från andra myndigheter och enskilda personer. De flesta uppgifter i folkbokföringsdatabasen kommer från andra myndigheter där rapporteringen ingår som en del av den ordinarie verksamheten, till exempel sjukhusen som rapporterar in födselar och dödsfall, domstolar som rapporterar in skilsmässor och vårdnadsdomar, vigsselförrättare som rapporterar in vigslar. I ett fåtal fall måste en person själv göra en anmälan till Skatteverket. Det sker vid anmälan av namn för ett nyfött barn, ändring av sitt eget namn, flytt inom Sverige samt vid in- och utvandring. För att effektivisera insamlingen finns ett flertal e-tjänster, bland annat för anmälan av flyttningar, födselar och dödsfall. Hur uppgiftsinsamlingen och dataregistreringen i praktiken går till framgår av den interna handbok i folkbokföring som används i arbetet på Skatteverket¹.

¹ För mer information, se Skatteverket rättslig vägledning, <https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning>

F2.4.3 Brister i leveranser

SCB har regelbundna kontakter med Skatteverket och det finns upparbetade rutiner för leveranser. Om en fil saknas eller är i fel format upptäcks det så snart som man försöker göra en uppdatering. Varje leverans har en unik identitet som gör att det går att kontrollera att det är rätt fil som kommit in.

F2.5 Bearbetningar med granskning

F2.5.1 Kodning

RTB innehåller ett flertal variabler som är kodade: kön och olika åldersvariabler som kodas utifrån personnumret, utländsk/svensk bakgrund som kodas utifrån föräldrarnas och det egna födelselandet, hushållsvariabler för personer folkbokförda i samma lägenhet samt olika grupperade variabler för att underlätta rapportering till Eurostat.

F2.5.2 Dubblettkontroller

Dubbletter kan förekomma på ett flertal variabler i RTB. De vanligaste är medborgarskap, make/maka och biologiska föräldrar.

I Sverige får, sedan 2001, en person ha ett eller flera medborgarskap och i folkbokföringen registreras upp till tre olika medborgarskap för utländska medborgare. I RTB:s slutliga observationsregister redovisas endast ett medborgarskap och därför sker en prioritering enligt följande:

1. Sverige, statslös, under utredning
2. EU/EES-land
3. Land utanför EU/EES med vilket Sverige har socialförsäkringskonvention
4. Övriga länder

Vid samma prioritet väljs medborgarskapet med äldst datum. Vid samma medborgarskapsdatum väljs landet med det äldsta rapporteringsdatumet från Skatteverket. Vid samma rapporteringsdatum prioriteras referenspersonens födelseland. Vid samma rapporteringsdatum där inget av medborgarskapen är referenspersonens födelseland väljs länder i alfabetisk ordning.

För en person som har flera uppgifter om make/maka väljs en folkbokförd make/maka med fullständigt personnummer före en utan fullständigt personnummer, därefter väljs det nyaste äktenskapet. Om det fortfarande kvarstår dubletter, väljs ingen make/make.

För en person som har flera uppgifter om mor eller far i RTB väljs en folkbokförd mor/far med fullständigt personnummer före en utan fullständigt personnummer. Om det därefter fortfarande kvarstår dubletter, väljs ingen mor/far.

F2.5.3 Rimlighetskontroller

Rimlighetskontroller görs under hela bearbetningsprocessen, både i indata och i de slutliga observationsregistren. Kontroller av data på individnivå kan vara ogiltiga värden som till exempel ogiltig civilståndskod, ogiltigt medborgarskapsland eller att uppgift om vårdnadshavare finns för barn över 18 år. Oftast tas ogiltiga värden bort eller sätts till okänt. Kontroller på individnivå kan också vara orimliga värden som till exempel att datum för en händelse är före personens födelseid, att en biologisk mor är för gammal för att föda barn eller att uppgifter mellan makar skiljer sig åt. Orimliga värden kan tas bort eller ändras.

Kontroller på aggregerad nivå görs också genom till exempel frekvenser på de viktigaste variablerna jämfört med förra produktionsomgången.

F2.5.4 Imputeringar

Om kopplingen mellan person och lägenhet saknas innebär det att vi inte kan skapa hushåll för personerna utifrån lägenhetsuppgiften. För en del av de personer som saknar uppgift om vilken lägenhet personen bor i kan man imputera uppgiften genom att ta hjälp av SCB:s fastighetsregister. Där letar man efter om det finns en obodd lägenhet på adressen. I så fall placeras personen eller familjen in i den lägenheten. Ytterligare personer har kunnat få en imputerad lägenhetsuppgift via övriga familjemedlemmar, förutsatt att alla i familjen bor på samma adress.

Efter ovanstående imputeringar saknas fortfarande uppgift om lägenhet för 266 000 personer (2,5 procent). För dessa imputeras istället hushållet så långt det är möjligt. Imputeringen görs genom att använda uppgifter om vilka personer som bor på samma fastighet och har en relation mellan varandra, antingen mellan makar eller mellan barn och föräldrar. Dessa bildar då ett imputerat hushåll. Beräkningen sker i tre steg:

1. Familjer (RTB-familj) skapas för hela befolkningen och samtliga personer i familjen registreras med en unik familjeidentitet.
2. För personer som inte är folkbokförda på lägenhet antas familjeidentiteten motsvara en fiktiv lägenhet.
3. Hushållsvariabler beräknas sedan på samma sätt som för hushåll som inte imputerats.

Då RTB-familj avgränsas för hela befolkningen (steg 1) gäller följande:

- RTB-familj består av maximalt två generationer som är folkbokförda på samma fastighet
- RTB-familj bildas med utgångspunkt från den yngsta generationen om det finns fler än två generationer på fastigheten
- Personer som är gifta/registrerade partner med varandra och är folkbokförda på samma fastighet ingår i samma RTB-familj
- Ogift person som är folkbokförd på samma fastighet som sin förälder/vårdnadshavare ingår i samma RTB-familj som denne.
- Sambor som har gemensamt barn och är folkbokförda på samma fastighet ingår i samma RTB-familj oavsett var barnet är folkbokförd.
- Sambor utan gemensamt barn räknas som två RTB-familjer
- Ensamstående räknas som en RTB-familj

Personer som inte är folkbokförda på lägenhet men som är bosatta i olika lägenheter på samma fastighet kan felaktigt bli betraktade som tillhöra samma hushåll om de tillhör samma RTB-Familj.

F2.5.5 Modellbaserade beräkningar

En brist i RTB är att det inte finns någon koppling mellan personer som är sambor men inte har gemensamma barn. Med sambo avses personer som inte är gifta/registrerade partner med varandra men som tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden. För att kunna bilda sambor av personer utan gemensamma barn används en modell, för beskrivning se *K2.2.5 Modellantaganden*.

F2.5.6 Jämförelser med andra register och datakällor

För RTB har kontrollundersökningar gjorts där man jämfört uppgifterna i RTB med Skatteverkets folkbokföringsdatabas. Den senaste jämförelsen gjordes 2011 och visar på mycket små skillnader, se även *K2.1 Tillförlitlighet totalt*.

F3 Genomförande

F3.1 Kvantitativ information

I tabellen visas antalsuppgifter för de olika objekten i RTB 2022-12-31.

Objekt	Antal
Personer	10 521 556
Familjer	5 683 032
Hushåll	4 883 816

Nedan redovisas det partiella bortfallet för de mest använda variablerna.

För personnummer, kön, ålder, civilstånd och regional indelning (län, kommun och fastighet) förekommer inget partiellt bortfall. Födelseland har ett bortfall under 0,1 procent och medborgarskap saknas för 0,1 procent av personerna.

Bortfallet för lägenhetsidentiteten var 2,5 procent i hela populationen. Saknas kopplingen mellan individ och lägenhet innebär det att vi inte kan skapa hushåll utifrån lägenhetsidentiteten. För dessa har istället hushållet imputerats, se *F2.5.4 Imputeringar*.

För relationer som rör förälder – barn är täckningen generellt bättre för inrikes födda än för utrikes födda. Det beror på att utrikes födda vuxna ofta invandrar utan medföljande föräldrar. Täckningen är också sämre för personer födda i Sverige på 1930-talet och tidigare. För personer födda mellan 1950 och 1989 är det ingen större skillnad i täckning för inrikes resp. utrikes födda och därför har dessa åldersgrupper slagits ihop, se tabell nedan.

Eget födelseår	Eget Födelseland	Uppgift om modern saknas, %	Uppgift om fadern saknas, %
före 1930	Sverige	92	94
före 1930	Övriga	99	99
1930-1939	Sverige	23	31
1930-1939	Övriga	91	94
1940-1949	Sverige	4	9
1940-1949	Övriga	86	90
1950-1989	Sverige	0	2
1950-1989	Övriga	83	86
1990-1999	Sverige	0	1
1990-1999	Övriga	70	77
2000-2009	Sverige	0	1
2000-2009	Övriga	19	35
2010-	Sverige	0	2
2010-	Övriga	5	14

För att mäta tillförlitligheten i SCB:s basregister finns ett antal indikatorer framtagna. Nedan visas en tabell över indikatorerna i RTB avseende 2022.

<i>Typ av variabel</i> <i>Kvalitetsindikator</i>		2022
Länkning	Andel personer som bor på en fastighet som inte går att länka till en fastighet i Fastighetsregistret	0.20%
	Andel personer som saknar koppling mot Lägenhetsregistret	2.53%
	Andel personer som saknar hushållsID	0.21%
	Andel familjer där en person med familjeID1 bor på en annan fastighet	0.00%
	Antal familjer där minst två personer har samma familjeID1 men där dom bor i olika lägenheter (eller där en person från samma familj saknar lägenhetsID)	27 231
	Antal hushåll med fler än en familjeID2	305 609
Klassificering	Antal personer med samma familjeID1, familjeID2 eller lägenhetsID men olika distrikt	0
	Andel personer som saknar födelseland	0.01%
	Andel personer som är statslösa	0.09%
	Andel personer där medborgarskap är okänt (under utredning, uppgift saknas, okänt)	0.08%

F3.2 Avvikelser från utformningen

Inga påtagliga avvikelser har gjorts från utformningen.

Det statistiska registrets kvalitet

K1 Relevans

RTB:s målpopulation och målvariabler stämmer väl överens med de huvudsakliga användarnas intressen.

K1.1 Ändamål och informationsbehov

K1.1.1 Registrets ändamål

Intern användning

RTB är ett basregister vars huvudsyfte är att utgöra underlag för den officiella befolknings- och hushållsstatistiken.

RTB utgör också urvalsram för många individurval vid SCB. Urvalen görs både inom anslags- och uppdragsverksamheten och ligger främst till grund för olika typer av enkät- och intervjuundersökningar. Några exempel är arbetskraftsundersökningarna (AKU), partisympatiundersökningen (PSU) och undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

RTB är dessutom en uppgiftskälla och populationsavgränsare till andra register och undersökningar inom individstatistiken.

Extern användning

Registret används inom uppdragsverksamheten på SCB, både för tabelluppdrag och för utlämnande av data på mikronivå till forskare.

Enligt olika förordningar har SCB även skyldighet att lämna personuppgifter från RTB till ett antal av Socialstyrelsens register; patientregistret, medicinskt födelseregister och cancerregistret.

K1.1.2 Registeranvändares informationsbehov

Statistik över befolkningen och befolkningsförändringar tas fram som underlag för planerings- och utredningsarbete på både nationell och regional nivå. Vidare används statistiken för rapportering på internationell nivå till bland annat EU:s statistikorgan Eurostat. Statistiken per den 1 november utgör ett viktigt underlag för kommunalekonomisk utjämning.

Under första kvartalet av 2020 började covid-19 spridas i Sverige och i världen. Detta har medfört att efterfrågan på statistik över främst antal döda har ökat.

Registeranvändarna behöver RTB för att kunna designa nya undersökningar, inom kalibrering och för att avgränsa målpopulationer. För att minska uppgiftlämnarbördan så hämtas variabler från RTB.

K1.2 Registrets innehåll

RTB har tre huvudsakliga målpopulationer: personer som borde vara folkbokförda, bostadshushåll samt familjer. Målvariablerna för RTB är av typen identitet, bakgrundsinformation, folkbokföringsuppgifter, relationer, datum samt beskrivningar av bostadshushållet eller familj.

K1.2.1 Objekt och population

Den huvudsakliga målpopulationen i RTB utgörs av de personer, där objekttypen är personer, som skulle ha varit folkbokförda i Sverige, om de lagar, förordningar och andra regler som gäller för folkbokföringen hade efterlevts utan fel. Målobjekt, som avser faktiska personer, överensstämmer väl med de observationsobjekt som finns i registret.

Två andra viktiga målpopulationer handlar om hushåll och familj. Målobjektet hushåll definieras utifrån personer som är folkbokförda i samma lägenhet, s.k. bostadshushåll. Målpopulation är alla bostadshushåll som skulle erhållas utifrån den folkbokförda befolkningen om regelverket hade efterlevts utan fel. Målobjektet familjer definieras utifrån personernas relationer till varandra och även den här målpopulationen avser samtliga familjer som funnits i Sverige om samtliga regelverk hade efterlevts utan fel.

En intressepopulation för befolkningsstatistiken kan vara alla i Sverige varaktigt bosatta personer och de hushåll som dessa tillhör. RTB:s målpopulation täcker inte helt och hållet in den intressepopulationen. Det finns personer som är varaktigt bosatta i Sverige utan att vara folkbokförda, till exempel asylsökande och personer utan uppehållstillstånd. Vidare skulle man kunna vara intresserad av alla personer som befinner sig i Sverige vilket även det skiljer sig från RTB:s målpopulation eftersom det inte täcker in semesterresenärer eller liknande.

Ytterligare en intressepopulation kan vara kosthushåll. Kosthushåll avser de personer som bor i samma lägenhet och har gemensam ekonomi medan bostadshushåll avser de personer boende i samma lägenhet. Skillnaden här ligger alltså i huruvida man har gemensam ekonomi eller inte. Den här intressepopulationen är svår att fånga utifrån registerbaserad statistik men går däremot att fånga via urvalsundersökningar.

Regler kring folkbokföring

Ett barn, som föds i Sverige, folkbokförs om modern är folkbokförd vid födelsen. Om modern inte är folkbokförd, folkbokförs barnet om fadern är folkbokförd och vårdnadshavare. Barnet folkbokförs inte om ingen av föräldrarna är folkbokförda.

En person som flyttar till Sverige ska folkbokföras om han eller hon anses vara bosatt här. En person anses vara bosatt om denne kan antas komma att ha sin regelmässiga dygnsvila i landet under minst ett år. För medborgare i ett land inom EU/EES gäller även att man ska ha uppehållsrätt i Sverige. Nordiska medborgare är undantagna krav på uppehållsrätt. För medborgare i ett land utanför EU/EES gäller att man ska ha uppehållstillstånd i Sverige.

Man är folkbokförd på den fastighet där man är bosatt. Om fastigheten innehåller flera bostadslägenheter ska personen också vara folkbokförd på lägenhet. Den som tillbringar sin dygnsvila regelmässigt på fler än en lägenhet/fastighet anses vara bosatt där han med hänsyn till samtliga omständigheter får anses ha sin egentliga hemvist. I den samlade bedömning som görs tas till exempel hänsyn till var familjen är bosatt, antalet övernattningar i respektive bostad, bostädernas storlek samt om arbetet är tidsbegränsat och bosättningen efter denna period kommer att återgå till den tidigare bostadsorten.

Från huvudregeln finns vissa undantag som kan delas in i tre grupper:

Personer som är folkbokförda men som inte bor i Sverige

Personer som flyttar utomlands och där vistelsen är avsedd att vara mindre än ett år är fortsatt folkbokförda i Sverige.

Personer som är anställda utomlands i svenska statens tjänst, till exempel UD- och SIDA-anställda, fortsätter vara folkbokförda i Sverige. Detta gäller även familjemedlemmar och betjäning. Man är folkbokförd på den fastighet där man senast var folkbokförd eller endast i kommunen.

EU-parlamentariker fortsätter vara folkbokförd om denne disponerar en bostad här i landet.

Personer som bor i Sverige men som inte är folkbokförda

Personer som vid inflyttningen till Sverige har för avsikt att vistas här kortare tid än ett år folkbokförs inte.

Utländska medborgare som tillhör utländsk beskickning eller konsulat och dess betjäning folkbokförs inte i Sverige.

Utländska medborgare som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) ska inte folkbokföras, om personen kan antas komma att vistas i landet med stöd av det beviljade tillståndet under kortare tid än tre år.

Personer folkbokförda på en annan fastighet än den de bor på

Intagning på sjukhus, vårdinrättning eller kriminalvårdsanstalt ska inte medföra ändring av folkbokföringen. Detsamma gäller tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspåbud och flytt som föranleds av att man arbetar som politiskt tillsatt tjänsteman.

En studerande under 18 år som har sin egentliga hemvist tillsammans med föräldrar eller andra anhöriga anses bosatt där även om personen på grund av studierna regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på en annan lägenhet/fastighet. Motsvarande gäller även för en elev över 18 år så länge eleven fortsätter en utbildning i grund- eller gymnasieskola eller motsvarande utbildning som påbörjats innan personen fyllde 18 år, dock längst till dess personen fyller 21 år. Studerande på högskole- och universitetsnivå folkbokförs normalt på studieorten.

En person som vistas i en bostad för äldre för service och omvårdnad i en annan kommun än den där personen var folkbokförd när denne flyttade till den aktuella bostaden, ska inte leda till ändrad bosättning om vistelsen har beslutats av den kommun där personen var folkbokförd. Om personen inte längre disponerar en bostad på den fastighet där han eller hon förut var folkbokförd, anses personen bosatt endast i kommunen.

En person som under en på förhand bestämd tid av högst ett år regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på en annan lägenhet/fastighet än där hen har sin egentliga hemvist ska inte medföra ändrad folkbokföring. Personen ska dessutom ha för avsikt att sedan återvända till den ursprungliga bostaden.

Om en person sannolikt är felaktigt folkbokförd på en fastighet/lägenhet och detta leder till besvär för någon annan som är folkbokförd där eller som äger eller hyr fastigheten/lägenheten, får personen i stället folkbokföras i den kommun där hen

senast var folkbokförd, till dess något annat har beslutats. Om personen inte har varit folkbokförd i någon annan kommun, får hen folkbokföras i den aktuella kommunen.

Den som kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila utom landet under minst ett år ska avregistreras från folkbokföringen som utflyttad. Även den som kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila både inom och utom landet ska avregistreras om han eller hon med hänsyn till samtliga omständigheter får anses ha sin egentliga hemvist utom landet. Vid utflyttning till ett annat nordiskt land gäller folkbokföringsreglerna i det land man flyttar till. Det kan innebära att personen blir avregistrerad som utvandrad trots att personen inte har för avsikt att bosätta sig utomlands i minst ett år, om reglerna är sådana i inflyttningslandet. Norge har till exempel 6 månader som gräns för folkbokföring.

K1.2.2 Variabler

Registret innehåller framför allt bakgrundsvariabler, folkbokföringsvariabler, relationsvariabler och datum för olika händelser. Utöver dessa finns till exempel variabler som är anpassade efter Eurostats krav på definitioner.

Typ av variabel	Exempel på variabel
Identitet, koppling	Personnummer, HushållsID, FamilieID, LägenhetsID
Bakgrund	Ålder, Kön, Civilstånd, Födelseland, Medborgarskap, Moderns och faderns födelseland, Utländsk/svensk bakgrund, In- och utvandringsland
Folkbokföring	Län, Kommun, Fastighet, Lägenhet
Relationer	Make-maka, Biologisk mor och far, Adoptivmor och -far, Vårdnadshavare, Annan person
Datum	Folkbokföringsdatum, Civilståndsdatum, Medborgarskapsdatum, Flyttdatum, Invandringsdatum, Utvandringsdatum, Dödsdatum
Familj	Familjetyp, Familjeställning, Antal personer i familjen, Ålder yngsta barn
Hushåll	Hushållstyp, Hushållsställning, Antal personer i hushållet, Ålder yngsta barn

Kön är en central målvariabel. I RTB är målvariabeln det biologiska könet men eftersom kön härleds utifrån personnumret är observationsvariabeln istället det juridiska könet. Här kan det finnas en diskrepans. En intressevariabel kan vara upplevt kön och då behöver man istället fråga personen om detta.

En annan central målvariabel är ålder. Observationsvariabeln härleds från personnumret. Det kan finnas oklarheter kring en persons födelsetid, särskilt för personer som inte är födda i Sverige, vilket gör att faktisk ålder inte överensstämmer med ålder utifrån personnumret. Det finns också exempel när personnummer för en viss födelsetid tagit slut och Skatteverket därför behöver ge ett personnummer för en näraliggande dag till en person som invandrar. Personnumret ska då alltid visa rätt födelsemånad.

Det är vanligt att man använder sig av ålder, kön, civilstånd, födelse-land och kommun som hjälpvariabler vid design och kalibrering i urvalsundersökningar. Sen förekommer det även att hushållstyp och hushållsställning används.

K1.2.3 Referenstider

Beståndsregistren som innehåller den folkbokförda befolkningen har referenstidpunkt 31 december år 2022. Den regionala indelningen avser här förhållanden den 1 januari 2023. I de demografiska händelseregistren (födslar, dödsfall, civilståndsändringar etc.) är referensperioden 1 januari till 31 december år 2022 och där avser den regionala indelningen istället 1 januari 2022.

K2 Tillförlitlighet

K2.1 Tillförlitlighet totalt

Registrets kvalitet bestäms huvudsakligen av de administrativa system som registret bygger på. Primärt är det Skatteverket som samlar in, mäter och registrerar uppgifterna. Eftersom folkbokföringsuppgifter används brett i samhället ökar chansen för att fel upptäcks och rättas. Vissa myndigheter har enligt lag skyldighet att återrapportera fel i folkbokföringen till Skatteverket, det gäller till exempel Försäkringskassan, Migrationsverket och CSN. Personbevis, som utfärdas av Skatteverket, kan också ses som en viktig kontroll av tillförlitligheten i uppgifterna. Ett personbevis behövs till exempel om man ska skaffa id-kort, ansöka om svenskt medborgarskap eller ansöka om skilsmässa. 2022 utfärdades drygt 3,3 miljoner personbevis.

De senaste åren har Skatteverket prioriterat arbetet med att förbättra kunskapen om kvaliteten i folkbokföringsregistret. SCB har tillsammans med Skatteverket utarbetat en metod för att mäta övertäckning, undertäckning samt fel folkbokföringsadress. Metoden skattar det totala felet till cirka 200 000 personer eller 1,9 % av befolkningen 2020. Felaktig adress är den vanligaste osäkerhetskällan (cirka 108 000 personer). Antalet personer som tillhör övertäckningen bedöms vara cirka 74 000 och den minst vanliga osäkerhetskällan är undertäckning med cirka 17 000 personer².

För RTB har kontrollundersökningar gjorts där man jämfört uppgifterna i RTB med Skatteverkets folkbokföringsdatabas. Dessa visar på att innehållet i folkbokföringen och RTB överensstämmer i mycket hög grad.

Den sammantagna bedömningen av RTB är att den totala tillförlitligheten är god där täckningen är den stora osäkerhetskällan medan de andra osäkerhetskällorna visar på få eller små osäkerheter.

K2.2 Osäkerhetskällor

K2.2.1 Täckning

Personer

Målpopulationen avser de personer som borde vara folkbokförda medan registrets rampopulation avser de personer som faktiskt är folkbokförda. Personer som borde vara folkbokförda men som inte är det orsakar undertäckning, medan personer som är

² Mer information finns bland annat i Skatteverkets årsredovisning 2022: <https://skatteverket.se/download/18.48cfd212185efbb440b2db9/1676993313236/arsredovisnin-g-skatteverket-2022-skv165-utgava31.pdf>

folkbokförda trots att de inte borde vara det orsakar övertäckning. Täckningsbristerna uppstår till följd av brister i rapporteringen av födselar, dödsfall, invandring och utvandring.

Övertäckning

Brister i rapporteringen av dödsfall och utvandringar från Sverige resulterar i övertäckning. Dödsfall ger upphov till mycket små problem beroende på de snabba rapporteringsrutinerna. Övertäckningen i RTB med anledning av sent rapporterade dödsfall är ungefär 0,3 procent av de döda 2021 och merparten av dessa dödsfall avser personer som avlidit året innan.

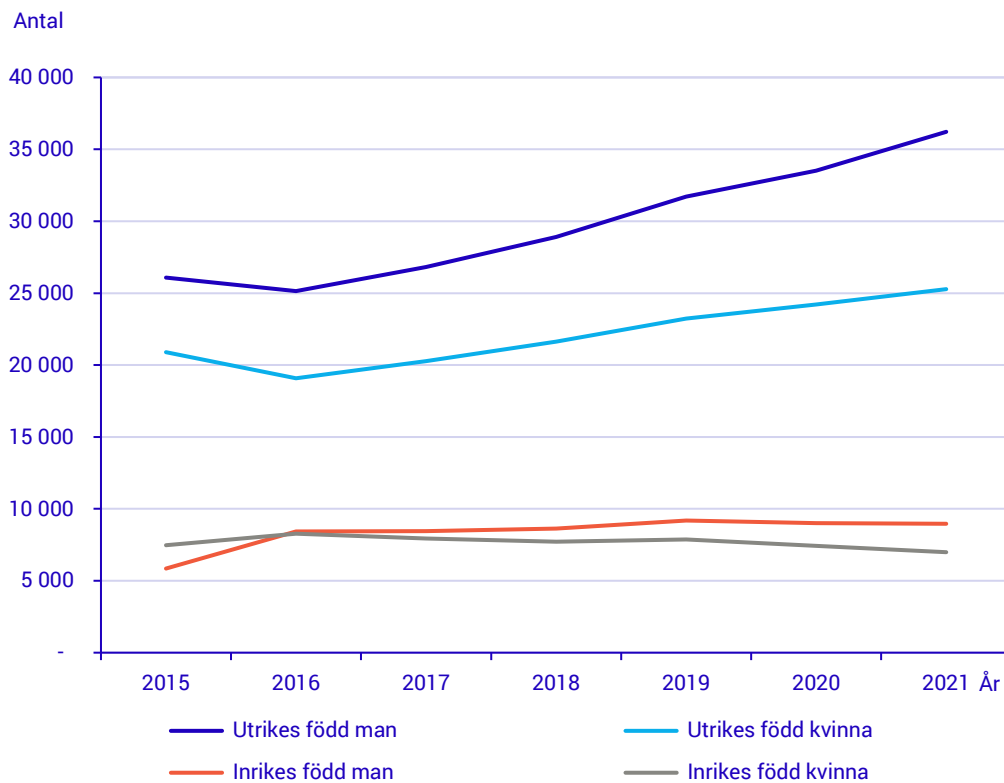
Personer som utvandrar förorsakar övertäckning om utflyttning inte anmäls. Flera studier tyder på att folkbokföringen och därmed RTB innehåller ett betydande antal personer som inte längre bor i landet. Övertäckningen bedöms bidra mest till osäkerheten. Nedan visas skattningen av personer i övertäckningen 2015-2020 enligt den modell som Skatteverket och SCB utvecklat³.

Skattat antal personer i övertäckningen

År	Punktskattning
2015	60 900
2016	61 500
2017	64 100
2018	67 600
2019	72 800
2020	74 500

Eftersom övertäckningens storlek uppskattas till mindre än 1 procent av hela befolkningen, bedöms ramtäckningens påverkan på tillförlitligheten vara liten. För vissa redovisningsgrupper, till exempel på regional nivå eller för utrikes födda, kan dock påverkan vara något större. Diagrammet nedan visar antal personer som skattas vara övertäckning fördelat på kön och inrikes/utrikes född.

³ För mer information om modellspecifikationen, se SCB (2022), <https://www.scb.se/contentassets/cab460c364b747cd9a4402aebdafc740/folkbokforingsfelet---en-metodrapport.pdf>

Undertäckning

Brister i rapporteringen av födselar och invandringar till Sverige resulterar i undertäckning. För födselar förekommer det knappt några brister tack vare de snabba rapporteringsrutinerna.

Personer som invandrar till Sverige blir registrerade som invandrade vid den tidpunkt då de folkbokförs. I vissa fall kan det gå en relativt lång tid mellan ankomsten till Sverige och folkbokföringstidpunkten. Under perioder med stor invandring tenderar de administrativa handläggningstiderna hos Skatteverket att öka. De senaste 4-5 åren har handläggningstiderna ökat kraftigt, trots att invandringen minskat. Bland annat har hemarbete och restriktioner på grund av Covid-19 påverkat väntetiden, men även före pandemin fanns problemet med längre handläggningstider. Under 2021 var det drygt 8 300 personer eller 9 procent, som invandrade men folkbokfördes först 2022. Framst avser det invandringar under fjärde kvartalet 2021.

Undertäckning uppstår också om en person flyttar till Sverige och enligt lagar och förordningar ska folkbokföra sig men inte gör det. Det finns dock starka incitament för en person att folkbokföra sig eftersom många rättigheter som till exempel möjligheten att få olika typer av bidrag hänger ihop med att man är folkbokförd. Detta talar för att undertäckningen på grund av att personer inte folkbokför sig är liten. Nedan visas skattningen av personer i undertäckningen 2015-2020 enligt den modell som Skatteverket och SCB utvecklat⁴.

⁴ För mer information om modellspecifikationen, se SCB (2022), <https://www.scb.se/contentassets/cab460c364b747cd9a4402aebdafc740/folkbokforingsfelet--en-metodrapport.pdf>

Skattat antal personer i undertäckningen

År	Totalt
2015	7 700
2016	7 900
2017	11 800
2018	12 500
2019	17 000
2020	17 500

Hushåll

Målpopulationen är alla bostadshushåll som skulle erhållas utifrån den folkbokförda befolkningen om regelverket hade efterlevts utan fel medan registrets rampopulation avser de bostadshushåll som erhållits utifrån den folkbokförda befolkningen.

Täckningen av hushåll är delvis beroende av täckningen av personer i RTB, men också av kvaliteten i den information som används för att koppla samman personer till hushåll. Det förekommer troligen viss undertäckning av hushåll eftersom personer saknar lägenhetsID och inte kan kopplas till ett hushåll.

K2.2.2 Mätning

Uppgifterna i RTB hämtas nästan uteslutande från Skatteverket. Primärt är det de som samlar in och registrerar uppgifterna. Registrets kvalitet bestäms därför huvudsakligen av kvaliteten i Skatteverkets administrativa system och register.

Eftersom en stor del av rapporteringen till folkbokföringssystemet sköts av barnmorskor, vigsselförrättare, domstolar eller läkare där rapporteringen är en del av arbetsuppgifterna kan man utgå från att sådana uppgifter rapporteras skyndsamt och med små mätfel. För variabler som beror av folkbokföringsuppgifter för vilka personerna själva är ansvariga för rapporteringen, till exempel vid flyttning, är mätfelen sannolikt mer omfattande, antingen på grund av okunskap eller att man medvetet lämnar felaktiga uppgifter. Ett exempel är att bristande rapportering av utvandring orsakar övertäckning, ett annat exempel är högskolestudenter som fortsätter att vara skrivna i hemkommunen och inte på studieorten.

Folkbokförd på fel adress

Skatteverket får in en stor mängd ärenden om att en person kan vara felaktigt folkbokförd. Underrättelserna kommer från andra myndigheter, från allmänheten eller så initierar Skatteverket sådana ärenden på eget initiativ. Under 2021 fick Skatteverket in drygt 98 000 anmälningar om felaktig folkbokföring. Andelen som man utredde var endast 13 procent och av dessa ledde 82 procent till ändrad folkbokföring.

Eftersom alla flyttningar inte anmäls innebär det att vissa personer bor i lägenheter där de inte är folkbokförda. Det här kan leda till en osäkerhet i mätningarna för vilken region man bor i. Exempelvis kan det leda till över/underskattningar av antal boende

per kommun. Nedan visas skattningen av personer med fel adress 2015-2020 enligt den modell som Skatteverket och SCB utvecklat⁵.

Skattat antal personer med fel adress

År	Totalt
2015	113 100
2016	122 000
2017	119 000
2018	117 400
2019	123 900
2020	108 500

I den initiala insamlingen av lägenhetsnummer 2010-2011, som Skatteverket ansvarade för, förekom det att personer angav ett lägenhetsnummer som inte fanns på adressen. I dessa fall har SCB inte kunnat skapa hushåll för personerna. Numera ska lägenhetsnumret alltid anges vid flyttning till en lägenhet i flerbostadshus och i samband med flyttanmälan görs en avstämning att lägenhetsnumret finns på adressen. Detta gör att en del av bristerna som uppstod i uppbyggnadsskedet kommer att minska med tiden. Har ett annat lägenhetsnummer än det egna angetts kommer man felaktigt att tillhöra ett annat hushåll.

Det har gjorts en studie vars syfte var att utvärdera hur väl folkbokföring på lägenhet speglade hushåll baserade på faktiskt boende⁶. Bland annat noterades att:

- antal hushåll med en och två personer underskattas med ca 10 procent
- antal hushåll med fler än fem personer överskattas med 20–25 procent
- antal hushåll av typen ”Sammanboende utan barn” underskattas med ca 10 procent

Dubbla medborgarskap

Om en person har dubbelt medborgarskap, där det ena är svenskt, registreras bara det svenska medborgarskapet hos Skatteverket. Detta på grund av att det inte går att upprätthålla en god kvalitet för det andra medborgarskapet. Därmed saknas information helt om svenska medborgare med dubbelt medborgarskap.

⁵ För mer information om modellspecifikationen, se SCB (2022), <https://www.scb.se/contentassets/cab460c364b747cd9a4402aebdafc740/folkbokforingsfelet---en-metodrapport.pdf>.

⁶ För mer information, se Evalvering av Census 2011, <https://www.scb.se/contentassets/3bf95c3e2890444fb07f61671d7bfdbc/evalvering-av-census-2011.pdf>

Växelvist boende barn

För barn där föräldrarna är särlevande men har gemensam vårdnad, förekommer ofta att barnet bor växelvis hos båda föräldrarna. I en studie⁷, beskrivs att 35 procent av barn med särlevande föräldrar har växelvist boende. Om separationen mellan föräldrarna skett under de senaste åren bor hälften av barnen växelvis. Det är vanligare med växelvis boende om båda föräldrarna har hög utbildning, hög inkomst, är födda i Sverige och inte var unga då de fick barn. I folkbokföringen och följaktligen i RTB finns ingen information kring växelvis boende eftersom man bara kan vara folkbokförd i en bostad.

K2.2.3 Bortfall

Det partiella bortfallet för objekttypen personer och dess objektsmängd är i princip obefintligt för dess huvudsakliga variabler vilket innebär att RTB har god tillförlitlighet sett till bortfallet.

När kopplingen mellan person och lägenhet saknas innebär det att vi inte kan skapa hushåll för personerna utifrån lägenhetsuppgiften. Som beskrivits i *F2.5.4 Imputeringar* så imputeras hushåll för de flesta personer utan koppling till lägenhet. Tillförlitligheten i de härledda hushållsvariablerna beror således dels av hur väl uppgifterna i folkbokföringen överensstämmer med de uppgifter som skulle gälla om regelverket efterlevdes utan fel, dels av kvaliteten på informationen i Lägenhetsregistret. Problemen kan i huvudsak hänföras till:

- Personer som via folkbokföringen inte kan kopplas till lägenhet.

Om inga åtgärder vidtas kommer en person som saknar koppling till lägenhet att orsaka undertäckning av hushåll, givet att personen bor själv eller tillsammans med andra som inte kan kopplas till lägenhet. Om personen bor tillsammans med en eller flera personer som kan kopplas till lägenhet leder bristen till fel hushållsstorlek och, eventuellt, sammansättning (hushållstyp och hushållsställning).

- Personer som via folkbokföringen kopplas till en lägenhet där de inte bor.

En person som kopplas till en lägenhet där denne inte bor påverkar sammansättning (hushållstyp och hushållsställning) och hushållsstorlek både i det hushåll som personen egentligen tillhör och i det hushåll som härleds utifrån ej korrekta folkbokföringsuppgifter. Om den felaktiga kopplingen avser en person som tillhör övertäckningen i RTB påverkas dock endast ett hushåll.

K2.2.4 Bearbetningar

Det finns väl inarbetade processer och arbetsrutiner för kodning, granskning och ändringar som gör att osäkerheten kring bearbetningar är liten. Det har inte

⁷ Persson, Lotta m.fl. (2014). *Olika familjer lever på olika sätt*. Statistiska centralbyrån, Demografiska rapporter 2014:1

uppdagats några direkta fel i produktionen det senaste året. Bedömningen är att bearbetningar medför ett litet bidrag till osäkerheten.

K2.2.5 Modellantaganden

I registret görs modellantaganden för nedanstående begrepp.

Sambo

Med sambo avses personer som inte är gifta/registrerade partner med varandra men som bor tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden. Två personer som är folkbokförda i samma lägenhet och har ett eller flera gemensamma barn (biologiska eller adoptivbarn) räknas som sambor. För att kunna bilda sambor av personer utan gemensamma barn används en modell utifrån nedanstående kriterier:

- Personerna är folkbokförda på samma lägenhet
- Personerna är minst 18 år
- Personerna är av olika kön
- Åldersskillnaden mellan personerna är mindre än 15 år
- Personerna är inte nära släkt
- Endast *ett* möjligt sambopar kan bildas inom hushållet

Studier har visat att denna modell ger minst andel felklassificeringar jämfört med Arbetskraftsundersökningarna (AKU), där man frågar om hur hushållet är sammansatt. De övriga nordiska länderna använder sedan tidigare modellantaganden som är snarlika. Modellen medför att statistiken visar för få sambopar men även att felaktiga sambopar kan skapas. Den totala effekten är att antalet hushåll av typen ”Sammanboende utan barn” underskattas med ca 10 procent.

K2.3 Preliminärt register jämfört med slutligt

Endast slutligt observationsregister tas fram.

K3 Aktualitet och punktlighet

K3.1 Framställningstid

Framställningstiden är drygt en månad efter mättidpunkten för samtliga registervarianter. Det innebär att registren som avser 2022-12-31 respektive helåret 2022 var klara i början av februari 2023.

K3.2 Frekvens

De slutliga observationsregistren tas fram årligen och månatligen. RTB baseras på uppgifter från Skatteverkets folkbokföringsregister som uppdateras löpande allt eftersom uppgifter rapporteras till Skatteverket. Rapportering av folkbokföringsuppgifter till SCB sker fem gånger i veckan. För att komplettera data från Skatteverket hämtas uppgifter från SCB:s fastighetsregister som uppdateras varje vecka.

K3.3 Punktlighet

RTB blev klart i enlighet med gällande publiceringsplan.

K4 Tillgänglighet och tydlighet

K4.1 Tillgång till registret

Uppgifter ur RTB kan lämnas ut för forskning och statistikändamål. Varje förfrågan till SCB om utlämnande av mikrodata sekretessprövas. SCB lyder under statistiksekretessen som återfinns i 24 kap 8 § Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller även reglerna i dataskyddsförordningen.

Efter godkänd prövning kan forskare och utredare få tillgång till avidentifierade mikrodata för egna bearbetningar i till exempel MONA.

En skriftlig begäran om de uppgifter som önskas skickas till SCB. Mer information om hur man begär uppgifter samt beställningsblankett finns på SCB:s webbplats, www.scb.se. När uppgifterna ska användas i forskning ser SCB gärna att en projektbeskrivning bifogas. Om forskningsprojektet har prövats av en regional etikprövningsnämnd bör även ansökan och beslut bifogas. I de fall som uppgifterna kan lämnas ut lämnas en offert som innehåller en beskrivning av SCB:s åtagande, leveranstidpunkt och pris.

K4.2 Informationsspridning

Möten med fokus på gemensamma frågor kring kvalitet hålls mellan SCB, Skatteverket, Lantmäteriet och SKR (Sveriges kommuner och regioner) två gånger per år.

RTB har ett internt användarråd där representanter för de sektioner som är de största användarna av registren ingår.

I samband med att registren görs tillgängliga skickas e-post ut till interna användare på SCB.

Information om registret finns på Inblick (SCB:s intranät) under Registerportalen.

K4.3 Dokumentation

Dokumentation av registrets detaljerade innehåll finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen finns under rubriken Befolkningsregistret (RTB): [Dokumentation av mikrodata - www.scb.se](http://www.scb.se)

K5 Jämförbarhet och sam användbarhet

K5.1 Jämförbarhet över tid

Uppgifterna i RTB-systemet levereras från folkbokföringssystemet och är därför beroende av de definitioner och regler som används där. Folkbokföringens innehåll har sedan 1968, då RTB-systemet skapades, till stora delar varit detsamma. Nedan redovisas några viktiga förändringar som påverkat jämförbarheten över tid.

Från 1998 baseras statistik över folkmängd och befolkningsförändringar på alla aviseringar från folkbokföringsregistret som inkommit till SCB till och med 31 januari året efter referensåret. Före 1998 fanns två bryttidpunkter. För preliminär befolkningsstatistik ingick samtliga aviseringar som inkom vecka 1 – 4 året efter referensåret. I den slutliga befolkningsstatistiken ingick alla aviseringar som inkom till och med vecka 13.

Nya eller förändrade variabler sedan föregående år

Inga nya variabler har tillkommit sedan föregående år.

Assisterad befruktning

Från och med den 1 juli 2005 får assisterad befruktning med donerade spermier utföras i svensk sjukvård också beträffande en kvinna som är registrerad partner eller sambo med en annan kvinna. Partnern eller sambon ska – tillsammans med den befruktade kvinnan – anses som förälder till det barn som föds, förutsatt att hon har samtyckt till behandlingen och att det är sannolikt att barnet har avlats genom den. Föräldraskapet skall fastställas genom bekräftelse eller dom.

Civilstånd

Lagstiftningen om skilsmässor ändrades den 1 januari 1974. I korthet innebar förändringarna bland annat att hemskillnadsåret ersattes med en betänketid på sex månader. Om makarna inte har några barn under 16 år och båda är överens om skilsmässan behövs ingen betänketid. Detta ledde till en kraftig ökning av antalet skilsmässor under 1974 och 1975.

År 1990 ändrades reglerna för änkepension. Många sammanboende ville då försäkra sig om rätten till änkepension, vilket ledde till en kraftig ökning av antalet gifta 1989. Närmare 60 procent av alla vigslar under 1989 inföll under december månad.

Mellan den 1 januari 1995 och de 30 april 2009 har det varit möjligt att ingå partnerskap. Den 1 maj 2009 trädde en könsneutral äktenskapslag i kraft som upphävde partnerskapslagen. Sedan dess är det inte längre möjligt att ingå partnerskap i Sverige. Personer som är registrerade partners kan, om de vill, genom en anmälan till Skatteverket omvandla sitt partnerskap till äktenskap.

En förändring i äktenskapsbalken innebär att ingen person under 18 år får ingå äktenskap. Förändringen trädde i kraft 1 juli 2014.

Födda

Under 1973 ändrades aviseringarna av nyfödda till SCB. Tidigare angavs barnets ordningsnummer endast för barn födda i bestående äktenskap ingångna 1950 eller senare. Ordningsnumret avsåg makarnas samtliga gemensamma barn såväl levande födda som dödfödda. Från mitten av 1973 innehåller aviseringarna om födslar i stället det antal barn som modern oavsett civilstånd, tidigare fött, dels levande, dels dödfödda. Detta har av SCB räknats upp till att avse det nyfödda barnets ordningsnummer.

Den 1 juli 1979 ändrades medborgarskapslagstiftningen. Ändringen avser barn, vars far har utländskt medborgarskap och mor svenskt medborgarskap. Före den 1 juli 1979 blev dessa barn vid födseln utländska medborgare men blir numera svenska medborgare. Bestämmelsen att barn till svensk mor alltid blir svensk medborgare medför att barn vid födseln i större utsträckning än tidigare förvärvar dubbelt medborgarskap. I folkbokföringen registreras enbart det svenska medborgarskapet.

Med dödfött barn avsågs fram till 1 juli 2008 nyfödd som avlidit efter utgången av tjuugoåttonde havandeskapsveckan (eller, vid ovisshet om tiden, är minst 35 cm lång). Från och med 1 juli 2008 avses nyfödd som avlidit efter utgången av tjuogoandra

havandeskapsveckan (eller, vid ovisshet om tiden, är minst 25 cm lång). Förändringen medförde att antalet dödfödda ökade jämfört med tidigare.

1 januari 2014 ändrades folkbokföringslagen så att ett barn som föds utomlands i normalfallet inte folkbokförs förrän det flyttar till Sverige och om kraven för folkbokföring då är uppfyllda. Är någon av föräldrarna utsända i svenska statens tjänst ska barnet folkbokföras från födelsen.

Föräldraskapspresumtion

Sedan länge har faderskapspresumtion gällt enligt svensk lag, det vill säga att en man som är gift med kvinnan som föder barnet förutsätts vara barnets far. Den 1 januari 2022 infördes regler om föräldraskapspresumtion motsvarande faderskapspresumtionen även för gifta, kvinnliga par som är föräldrar och för gifta föräldrar där en eller båda har ändrat könstillhörighet.

Hushåll

1990 genomfördes den sista folk- och bostadsräkningen i Sverige då alla hushåll fick svara på en enkät om bland annat de som bodde i hushållet och storleken på bostaden. Sedan dess har man inte kunnat ta fram heltäckande hushållsstatistik på annat sätt än via urvalsundersökningar som till exempel Hushållens ekonomi (HEK) och Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF).

Sedan 2011 är folkbokföringen kompletterad med uppgift om personers lägenhetsnummer som möjliggör att man nu kan ta fram registerbaserad hushållsstatistik.

Indelningsändringar för län, kommun och församlingar

Indelningsändringar försvårar jämförbarhet över tid. På SCB:s webbplats finns mer information om vilka ändringar som genomförts, www.scb.se/regionalt.

Inrikes flyttning

Från 1991 ska personer som är 18 år eller äldre och går på eftergymnasial utbildning vara folkbokförda där de bor. Tidigare var det vanligt att de studerande var folkbokförda i föräldrahemmet. Den nya lagen har gradvis kommit att öka antalet flyttningar i åldrarna 19 till 24 år då studenterna i allt högre utsträckning har folkbokfört sig på studieorten. Folkökningen som redovisas efterföljande år kan för vissa kommuner delvis vara en effekt av den nya folkbokföringslagen.

Före 1998 redovisades år och vecka för registrering av en inrikes flytt som flyttningstidpunkt. Från och med 1998 redovisas den faktiska flyttningen om flyttningen har anmälts inom en vecka. Om en flyttanmälan görs mer än en vecka efter den faktiska flyttningen, gäller den nya folkbokföringen från och med den dag då anmälan kom in till Skatteverket.

En person anses sakna känd hemvist om bosättningen inte kan knytas till en fastighet eller en kommun och hen inte ska avregistreras som utflyttad. Före 1 september 2022 skulle då personen folkbokföras under rubriken "utan känd hemvist" och efter två år avregistreras från folkbokföringen som försvunnen. Från 1 september 2022 ska personer som anses sakna känd hemvist istället direkt avregistreras från folkbokföringen som försvunnen.

Medborgarskapsbyten

Från 1974 redovisas byten till svenskt medborgarskap det år beslutet fattades.

Sedan 2001 är det möjligt för en svensk medborgare att ha ytterligare medborgarskap. I folkbokföringen, och därför även i RTB, finns endast uppgiften om det svenska medborgarskapet.

Personnummer

Varje år ändrar 500-1000 personer personnummer på grund av olika anledningar. Den vanligaste orsaken är att felaktig födelse- eller felaktigt kön registrerats i samband med invandring eller födelse. På grund av personnummerändringar kan en person finnas i register med fler än ett personnummer eller i olika register med olika personnummer. På SCB finns rutiner för att handskas med denna problematik.

Utvandring

Skatteverket genomför regelbundet kontroller av personer vars folkbokföring varit okänd under 2 år. Hittar man inte personen efter utredning blir hen avregistrerad som försvunnen. Avregistreringen redovisas i registret över utvandringar och personerna får inflyttningsland OB. 2010 genomförde Skatteverket en särskild insats för att förbättra kvaliteten i adressuppgifterna i folkbokföringsregistret, vilket ledde till att nära 4 200 personer avregistrerades som försvunna det året. Normalt brukar antalet vara mellan 500-1000 personer under ett år. 2021 gjordes ovanligt få avregistreringar, endast ett 100-tal.

Det finns även personer som har utvandrat till okänt land, vilket innebär att Skatteverket har fått indikation att personen är utvandrad, men inte information om till vilket land. Antalet utvandrade till okänt land varierar kraftigt mellan åren, från 2000 till drygt 5000 personer.

Under 2014 och 2015 gjorde Skatteverket en utredning av folkbokförda personer med utgångna tidsbegränsade uppehållstillstånd. Totalt undersöktes 13 500 personer och hela 90 procent kunde avregistreras som utvandrade. De flesta avregistrerades utan att Skatteverket fick kontakt med personen och därför registrerades dessa som utvandrade till okänt land.

K5.2 Samanvändbarhet med andra register

RTB utgör basinformation för många register och statistikprodukter och används bland annat som underlag för framställning av statistik, som urvalsram och hjälpinformation till kalibrering och som datakällor för andra register och undersökningar. RTB är ofta styrande i fråga om objekt, variabler, population och referenstider. Den omfattande sam användningen av uppgifterna gör att en stor del av individstatistiken blir harmoniserad och i hög grad jämförbar. Dock kan det finnas skillnader i populationsavgränsningar och referenstider.

RTB uppfyller också de flesta krav som ställs för att kunna producera statistik som rekommenderas och efterfrågas av svenska och internationella organisationer. Registerinnehållet är i stor utsträckning anpassat till internationella standarder. Något som efterfrågas, men som inte finns, är uppgifter om personer som vistas i Sverige utan att vara folkbokförda (vistelsetiden är mindre än ett år), s.k. short term migration.

Allmänna uppgifter

U1 Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

Aidentifierade mikrodata från Registret över totalbefolkningen kan lämnas ut till forskning och statistikändamål efter sekretessprövning om SCB bedömer att det finns stöd för att behandla uppgifterna.

U2 Bevarande och gallring

De slutliga observationsregistren långtidsarkiveras i enlighet med Riksarkivets bevarandebeslut RA-MS 2019:63. I nuläget är årgångarna 1968-1997 långtidsarkiverade.

U3 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt förordning om den officiella statistiken (2001:100), vilket innebär att myndigheter ska lämna de uppgifter som behövs för framställning av statistiken.

U4 EU-reglering och internationell rapportering

Ingen EU-reglering finns för Registret över totalbefolkningen.

U5 Historik

Tabellverket som senare kom att bli SCB bildades redan 1749. Befolkningsstatistik finns i princip sedan dess, om än inte i lika stor omfattning som idag.

RTB bildades 1968

Folkbokföringen datoriserades 1967 och med data från pastorsämbetena som grund inrättade SCB 1968 ett registersystem som fick namnet Registret över totalbefolkningen (RTB). RTB omfattar information om befolkningen och dess förändringar och speglar innehållet som finns i folkbokföringens register.

RTB-register finns tillgängliga för varje år från 1968 och framåt. Några register över befolkningsförändringar finns redan från 1961.

Omorganisation av folkbokföringen 1991

En omorganisation av folkbokföringen genomfördes 1 juli 1991. Omorganisationen innebar att den lokala folkbokföringen överfördes från pastorsämbetena till de lokala skattekontoren. Omorganisationen medförde ett helt nytt IT-system för folkbokföring. I det nya systemet infördes en del nya uppgifter, till exempel datum för samtliga händelser och uppgifter om föräldrar och barn.

Förändrat RTB-system 1998

Den 1 november 1997 gjorde SCB ett uttag från Riksskatteverkets folkbokföringsregister omfattande samtliga då folkbokförda personer i Sverige. Uttaget utgjorde sedan grund för det nya RTB-systemet där uppgifter (aviseringar) om förändringar i folkbokföringen skickas fem gånger i veckan till RTB via SHS (en myndighetsgemensam tjänst för att skicka data till varandra). Förändringarna i aviseringsrutinerna medförde en total omläggning av RTB-systemet som togs i reguljär drift vid årsskiftet 1997/98. Före 1998 levererades uppgifterna på magnetband en gång i veckan.

För att komplettera brister i uppgifter om relationer, som inte levererats i det ursprungliga uttaget från november 1997, gjordes ett särskilt kompletterande datauttag i början av år 2000. Uttaget avsåg uppgifter om biologiska föräldrar till avlidna och utvandrade personer. Vidare ingick barns relation till s.k. annan person än förälder eller vårdnadshavare samt uppgifter om gällande och upphävda adoptioner med koppling mellan barn och adoptivförälder.

Folkbokföring på lägenhet 2011

I och med att Riksdagen beslutade att folk- och bostadsräkningen 2011 skulle vara helt registerbaserad, inrättades ett lägenhetsregister som Lantmäteriet ansvarar för och som innehåller alla bostadslägenheter, både i småhus och i flerbostadshus. För att kunna koppla lägenheterna till de boende har Skatteverket ansvar för att de som bor i flerbostadshus blir folkbokförda på lägenhet, i stället för som tidigare, på fastighet. Från och med 2011 får RTB in identiteter på lägenhet, adress och fastighet via aviseringarna. Genom att detta sker kan personer och bostäder kopplas ihop och bilda hushåll. Arbetet som genomfördes inför den första registerbaserade folk- och bostadsräkningen, Census 2011, har medfört att totalräknad hushållsstatistik numera kan produceras löpande.

Folkbokföring sker inte längre på församling 2016

Från och med 1 januari 2016 sker inte längre folkbokföring på församling, utan på kommun. Av såväl kulturella och historiska skäl som för statistik- och forskningsändamål är det ändå viktigt att bevara församlingsindelningen från den tid då indelningen var stabil. Därför har distrikt införts. Distrikten ska motsvara församlingsindelningen den 31 december 1999. Folkbokföring sker inte på distrikt, men distriktstillhörighet registreras på individnivå i folkbokföringsdatabasen.

Från och med den 1 juli 2005 får assisterad befruktning med donerade spermier utföras i svensk sjukvård också beträffande en kvinna som är registrerad partner/maka eller sambo med en annan kvinna. Partnern/makan eller sambon skall – tillsammans med den befruktade kvinnan – anses som förälder till det barn som föds. Personnummer för biologisk mor i Flergenerationsregistret avser den kvinna som fött barnet. Den andra kvinnan finns inte med som förälder i Flergenerationsregistret. Den 1 januari 2014 ändrades folkbokföringslagen så att ett barn som föds utomlands ska i normalfallet folkbokföras först om det flyttar till Sverige och om kraven för folkbokföring då är uppfyllda. Är någon av föräldrarna utsända i svenska statens tjänst ska barnet folkbokföras från födelsen.

Uppgifter från folkbokföringen har genom tiderna bland annat styrts av folkbokföringslagen (1991:481), folkbokföringsförordningen (1991:749),

folkbokföringslagen (1967:198) och folkbokföringsförordningen från 1946. Uppgifter om föräldraskap och adoptioner styrs av Föräldrabalken (1949:381).

U6 Kontaktuppgifter

Information om det statistiska registret	
Kontaktperson	Karin Wegfors
Sektion	Individregister, Dataavdelningen
E-post	karin.wegfors@scb.se
Telefon	010-479 64 98

Mikrodatautlämnande	
E-post	mikrodata@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (gruppnummer statistikservice)

Statistikuppdrag	
E-post	uppdrag@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (gruppnummer statistikservice)